

GYILKOSSÁG MONET KERTJÉBEN
EGY ELVESZETT REMEKMŰ
CSAK HÁROM NŐ ISMERI A TITKOT...

**FEKETE
VIZI-
LILJOMOK**

**MICHEL
BUSSI**

M. K. Kiadó

Fordította

Domonkos Eszter

Michel Bussi

FEKETE
VÍZILILIOMOK

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2019

A fordítás alapjául szolgáló mű:
Michel Bussi: *Nymphéas noirs*

Copyright © Presses de la Cité,
un département de Place des Editeurs, 2011.
Hungarian translation © Domonkos Eszter, 2019
© XXI. Század Kiadó, 2019

Cover photography © SuperStock and Image Source
Cover design by kid-ethic.com/Orionbooks

A regényben szereplő *Nymphaeum* című verset
Rónay György fordította.
(Aragon válogatott versei, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1964. 120. o.)

Louis Aragon *Sziget a Szajmán (Aurélien)* című regénye
magyarul Szekeres György fordításában jelent meg.
(Európa Könyvkiadó, Budapest, 1961. 455-458. o.)

ISBN 978 615 5759 22 2

Jacky Lucas emlékére

*„Monet-val nem a valós világot látjuk,
annak látszatait ragadjuk meg csupán.”*

F. Robert-Kempf: *L'Aurore*, 1908

*„Ne! Ne! Monet-nak feketét ne! Nézze meg az ember!
A fekete nem szín!”*

Georges Clemenceau,

Claude Monet koporsójánál

(Michel de Decker: *Claude Monet*, 2009)

A következő oldalakon olvasható leírások Givernyről a lehető legpontosabbak. A helyszínek, legyen szó a Baudy Szállóról, az Epte-patakról, a Chennevières Malomházról, a givernyi iskoláról, a Szent Radegunda-templomról és a temetőről, a rue Claude-Monet-ról, a chemin du Roy-ról vagy az île aux Orties-ről, azaz a Csalános szigetről, a valóságban is léteznek. Természetesen Monet rózsaszín háza és a Vízililiomos tó is valóságos, akárcsak a szomszédos színhelyek, a Véroni Múzeum, a Rouen-i Szépművészeti Múzeum vagy a Cochereltanya.

A Claude Monet életére, műveire vagy örököseire vonatkozó adatok hitelesek, éppúgy, mint a többi impresszionista festő, nevezetesen Theodore Robinson vagy Eugène Murer emlékét idéző tények.

Az említett műkincsrablások valós napi hírekből származnak...

Minden mást elképzelttem.

Egy faluban élt három hölgy.

Az egyik gonosz, lelketlen volt, a másik csalárd, a harmadik önző.

Falujuk egy takaros kert nevét viselte. Giverny.

Az első egy patakparti nagy malomépületben lakott a chemin du Roy névre keresztelt főút mentén; a második az iskola fölötti tetőtéri lakásban, a rue Blanche-Hoschedé-Monet-ban; a harmadik az édesanyjával élt a víztoronyról elnevezett utcában, a rue du Château d'Eau-ban, egy kis házban, amelynek faláról mállott a vakolat.

Nem is voltak egyidősek. A legkevesbé sem. Az első elmúlt nyolcvanéves, és özvegy volt. Illetve kis híján. A második a harminchatodik évében járt, és soha nem csalta meg a férjét. Legalábbis ez idáig. A harmadik még nem töltötte be a tizenegyedik évét, és az iskolában minden fiú az ő szerelmére áhítozott. Az egyik mindig feketébe öltözött, a másik a kedvese kedvéért kifestette arcát, a harmadik copfba fonta a haját, hogy repítse a szél.

Nyilván értitek. Ők hárman meglehetősen különböztek egymástól. Ám mégis volt bennük valami közös, afféle titok: mindhárman elvágódtak. Igen. Arról ábrándoztak, hogy elhagyják a híres Givernyt, amelynek már pusztán a nevétől emberek sokaságában támad fel a vágy, hogy akár egy párórás séta kedvéért átutazzák az egész világot.

Bizonyára azt is tudjátok, miért. Az impresszionista festők miatt.

Az egyik hölgynek, a legidősebbnek volt egy pompás festménye, a másik szenvedélyesen érdeklődött a művészek iránt, a harmadik, a legfiatalabb jól festett. Mi több, kiválóan.

Különös, hogy Givernyből elvágyódik valaki. Nem gondoljátok? Ám ők mindhárman úgy gondolták, hogy a falu börtön, szép, nagy kert, de rácsok veszik körül. Akár egy elmeógyógyintézet parkját. Szemfényvesztés. Festmény, amelynek lehetetlen kilépni a keretei közül. Valójában a harmadik, a legfiatalabb apát keresett. Máshol. A második szerelemre áhítozott. Az első, a legidősebb tudott egyet-mást a másik kettőről.

Egyszer azonban tizenhárom napra, mindössze tizenhárom napra megnyíltak a park rácsai. Egészen pontosan 2010. május 13. és 25. között Giverny kerítése felemelkedett előttük! Kizárólag őelőttük. Legalábbis ők így gondolták. Ám a szabály kegyetlen volt, csak az egyikük szabadulhatott ki. A másik kettőnek meg kellett halnia. Így állt a dolog.

Az a tizenhárom nap zárójelet iktatott az életükbe, függesztett pillanatként suhant el. Túlságosan rövid volt. És könyörtelen. A zárójel egy gyilkossággal nyílt meg az első napon, és egy másikkal zárult az utolsón. A nyomozók furcsamód csak a második, a legszebb hölgy iránt érdeklődtek; a harmadik, a legártatlanabb kénytelen volt egyedül nyomozni. Az első, a leginkább észrevétlen, zavartalanul szemmel tarthatott mindenkit. Sőt, akár ölhetett is!

Tizenhárom napig tartott. Egy szökés idejéig.

Egy faluban élt három hölgy.

A harmadik volt a legtehetségesebb, a második a legfurfangosabb, az első a legeltökéltebb.

Szerintetek melyiküknek sikerült megszöknie?

A harmadikat, a legfiatalabbat Fanette Morelle-nek hívták; a másodikat Stéphanie Dupain-nek; az első, a legidősebb én voltam.

ELSŐ KÉP

Benyomások

– ELSŐ NAP –

2010. május 13.

(Giverny)

Csődület

– 1 –

A PATAK ÁTTETSZŐ, TISZTA VIZE KESKENY SÁVOKBAN tűnékeny pasztell árnyalatú rózsaszínre vált, mint ecsetöblítés közben a vízsugár.

– Neptune, ne!

A vízfolyamban a szín beleoldódik a partról belógó vadgyomok zöldjébe, a nyárfák, a fűzfák gyökerének okkersárgájába. Finoman elmosódó színátmenetben...

Elég szépnek találom.

Csakhogy a piros nem a folyóba mosott festőpalettáról csorog, hanem Jérôme Morval betört koponyájából. Mi több, csúnyán bezúzott koponyájából. A vér a fejtetőn jól kivehető mély sebből csordogál; szép tisztára mosta az Epte-patak, ahol alámerült a feje.

A németjuhászom közelebb merészkedik, megszaglászsa. Újra rákiáltok, ezúttal erélyesebben:

– Neptune! Gyere onnan!

Gyanítom, hogy a holttestet hamarosan meg fogják találni. Igaz, még csak reggel hat óra felé jár az idő, de hamarosan úgyis erre téved valaki, egy festő, futó, vagy csigaszedő... járókelő, aki rábukkan a holttestre.

Ügyelek, hogy távol maradjak tőle. A botomra támaszkodom. A lábam alatt sáros a föld, sokat esett az utóbbi napokban, csúszós a patakpart. Nyolcvannégy évesen az ember már nem játszik sellőt, még akkor sem, ha jelentéktelen, alig egy méter széles patakocskáról van szó, amelynek fele vízhozamát átterelték Monet kerti medencéjébe. Egyébként úgy hírlík, már nem így áll a helyzet. Azt mondják, létezik egy fúrt kút, és a Vízililiomos tavat immár a felszín alatti vizek táplálják.

– Gyerünk, Neptune! Megyünk tovább!

Fenyegetően felemelem a botomat, próbálom megakadályozni, hogy beledugja az orrát a Jérôme Morval szürke zakóján tátongó hasadékba. A második seb. Közvetlenül a szívénél.

– Mozgás! Ne vesztegessük itt az időt!

Még egy pillantást vetek a szemben álló mosóházra, majd továbbindulok a főút mentén. Panaszra nem lehet okom, kifogástalanul karbantartják. A túlburjánzó fákat tövestől kivágták. A töltéseket kigyomlázták. Meg kell hagyni, jó pár ezer turista jár ezen az úton nap mint nap. Könnyen végigmehet rajta egy babakocsi, egy kerekesszékes, egy bottal járó öregasszony is. Akár én is!

– Gyerünk, Neptune, indulás!

Kicsit arrébb fordulok be, ott, ahol az Epte-patak gáttal és vízeséssel lezárt két ágra szakad. A túloldalon felsajlik Monet kertje, a vízililiomokkal, a japán híddal, az üvegházakkal... Érdekes, én 1926-ban születtem itt, abban az évben, amikor Claude Monet meghalt. Miután Monet eltűnt, a kert közel ötven évig zárva volt, feledésbe merült, elhagyatottan állt. Mára fordult a kocka. Minden évben több tízezer japán, amerikai, orosz vagy ausztrál utazik át a fél világon, hogy Givernyben kószállhasson. Monet kertjéből kegyhely lett, akár Mekka, vagy egy szé-

kesegyház... Egyébként az a sok ezer zarándok nemsokára meg is érkezik.

Az órákra pillantok. 6 óra 2 perc. Kapok még pár óra haladékot.

Ballagok tovább.

A nyárfák és a hatalmas kalaplapu-levelek közül Claude Monet szobra szegezi rám undok tekintetét, mint egy dühös szomszéd, állát szakáll fedi, fején kalpag, amely halványan szalmakalapra emlékeztet. Az elefántcsontszínű talapzaton felirat jelzi, hogy a mellszobrot 2007-ben avatták fel. Mellette, földbe szúrt fatáblán az áll, hogy a mester szemmel tartja a „birtokot”. A birtokát! A földeket, a pataktól az Epte folyóig, az Epte-től a Szajnáig, a nyárfasorokat, a lágyan hullámzó erdős lankákat. Azokat a varázslatos helyeket, amelyeket megfestett. Amelyek sért-hetetlenek... Kiglancolták és közszemlére tették őket az örökkévalóság számára!

Való igaz, reggel 6-kor a település még képes megteveszteni. Elnézem az előttem húzódó búza-, kukorica- és pipacsmezők alkotta érintetlen láthatárt. De én nem fogok nektek hazudni. Monet birtoka mára egész nap nyitva tartó parkoló lett. Pontosabban négy parkoló, amelyek egy bitumenszárbból nőnek ki, mint valami aszfalt-tavirózsa. Az én koromban már megengedheti magának az ember, hogy szókimondó legyen. Sok mindent láttam! Végignézttem, miként alakul át a vidék évről évre. Monet tája mára egy hipermarket díszlete lett!

Neptune néhány méteren át mögöttem kullog, majd futásnak ered, egyenesen előre, átszeli a parkolót, levizel egy fakerítést, és lohol tovább a mezőn az Epte és a Szajna összefolyása, a két folyó közé szorult, Csalános-szigetnek keresztelt földdarab felé.

Nagyot sóhajtok, és bandukolok tovább. Ennyi idősen nem fogok szaladgálni utána. Nézem, ahogy távolodik,

majd visszaroohan, mintha incselkedne velem. Nem merek rákiáltani. Korán van még. Újra eltűnik a búzatáblában. Neptune mostanában ezzel mulatja az időt. Elöttem futkározik száz méterrel. Giverny minden lakója ismeri, de azt hiszem, kevesen tudják, hogy az enyém.

Elhaladok a parkoló mellett, és a Chennevières Malom felé veszem az irányt. Ott lakom. Jó lenne hazaérni még a tömeg érkezése előtt. A Chennevières Malomház messze a legszebb építmény Monet kertjének szomszédságában, és az egyetlen, amely a patakparton kapott helyet, de amióta a rét autótengerré változott, úgy érzem itt magam, mint valami ketrecbe zárt, kihalófélben lévő faj egyede, akit kíváncsiskodók hada bámul, kémlel, fényképez. A patak felett mindössze négy híd vezet a parkolóból a faluba, amelyek közül az egyik éppen az én otthonom előtt ível át a vízen. Olyan érzés ez, mintha minden áldott nap 18 óráig körbe lennék kerítve. Mert estére a falu újra elcsendesedik, a fűzfák visszakapják a földeket, és Claude Monet újra kinyithatja bronzszemét, anélkül, hogy a kipufogóbűztől tele kellene köhögnie a szakállát.

Elöttem pipacspirossal szórványosan gyöngyözött tengerzöld kalászerdőt lenget a szél. Ha valaki szemből, az Epte partjáról szemlélné a jelenetet, bizonyára impresszionista festményre emlékeztetné a látvány. A napfelkelte narancs-sárga színeinek összhangja, a háttérben apró ecsetvonásnyi gyász, parányi fekete pötty.

Sötétruhás öregasszony. Én!

Finom mélabús felütés.

Újra elkiáltom magam:

– Neptune!

Hosszan elidőzöm, és élvezem a tünékeny nyugalmat, nem is tudom, meddig, több percig biztosan, amíg arra nem jön egy futó. A férfi fülében MP3 lejátszó fülhallgatója. Pólóban, tornacipőben suhan el előttem. Úgy ter-

mett ott a mezőn, mint valami két lábon járó anakronizmus. Aznap ő az első, aki belerondít a képbe, ám hamarosan követik a többiek. Fejbiccentéssel köszönök neki, ő viszonozza, majd a fülhallgatóból kiszűrődő elektronikus tücsökciripelés kíséretében eltávolodik. Látom, ahogy bekanyarodik Monet mellszobra felé, a kis vízesés, a gát irányában. Előre tudom, hogy a patakparton fut majd vissza, gondosan kerülve a sáros útpadkát.

Kényelembe helyezkedem egy padon. Várom a folytatást. Az elkerülhetetlent.

Még egyetlen turistabusz sem érkezett a birtok parkolójába, amikor a rendőrségi furgon hirtelen lefékez a chemin du Roy főút mentén, a mosóház és a malmom között. Húszlépésnyire a vízbe fúlt Jérôme Morval testétől.

Felállok.

Tétovázom. Vajon kiáltsak még egy utolsót Neptune után? Felsőhajtok. Végül is ismeri az utat. A Chennevières Malomház egy köpésre van innen. Még egy pillantást vetek az autóból kiszálló zsarukra, aztán elindulok haza. A malom tornyából, a negyedik emeletről, az ablak mögül sokkal jobban szemmel tarthatok mindent, ami a környéken történik.

És teljesen észrevétlenül.

– 2 –

LAURENÇ SÉRÉMAC FELÜGYELŐ első dolga, hogy a patak felett, a fák ágaira feszített széles narancssárga műanyag jelzőszalaggal néhány méteres körzetben elkeríti a holttestet.

A büntett helyszínéből ítélve a nyomozás bonyolultnak ígérkezik. Sérénac elégedetten nyugtázza magában,

hogy amikor a vernoni kapitányságon megcsörrent a telefon, remek érzékkel döntött úgy, hogy három kollégájával száll ki. Közülük az elsőnek, Louvel rendőrbiztosnak azt a feladatot adta, hogy tartsa távol a patakparton összecsendült báméskodókat. Azért ez elképesztő! A falu az imént, amikor a rendőrautó végighajtott rajta, még teljesen kihalt volt, most pedig, néhány perc múlva minden lakója a gyilkosság helyszíne felé igyekszik. Mert semmi kétség, gyilkosság történt. Az embernek nem kell három évet eltöltenie a toulouse-i rendőriskolában, hogy ebben biztos legyen. Sérénac újra megvizsgálja a nyílt sebet a szív-tájon, a betört koponyát és a víz alá merülő fejet. Maury, aki a vernoni kapitányság legképzettebb tudományos szakemberének hírében áll, azzal foglalatосkodik, hogy gondosan felkutatja a földön, közvetlenül a holttest mellett található lábnyomokat, és gyorsan kötő gipsszel lenyomatot készít róluk. Sérénac utasította, hogy rögzítse a sáros talajt, mielőtt közelebb merészkednének, hogy megvizsgálják a holttestet. A férfi meghalt, nem fog sem lelépni, sem feltámadni. Szó sem lehet arról, hogy összemászkálják a büntett helyszínét, mielőtt minden bizonyítékot le nem fényképeznek, és tasakokba nem gyűjtenek.

A hídon Sylvio Bénavidés felügyelő bukkan fel. Kifújja magát. A falubeliek utat engednek neki. Sérénac kérte meg, hogy szaladjon fel Giverny központjába az áldozatról készült felvétellel, és szerezze be az első információkat; sőt, ha lehet, azonosítsa a meggyilkolt férfit. Sérénac felügyelő nem régóta tölti be hivatalát Vernonban, de hamar rájött, hogy Sylvio Bénavidés remekül dolgozik. Buzgón teljesíti az utasításokat, szervez, gondosan archivál. Az ideális helyettes, bizonyos értelemben. Lehet, hogy kissé híján van a kezdeményezőkézségnek... de talán még ez sem igaz. Sérénac megérzése azt súgja, hogy az ő esetében

sokkal inkább túlzott félszegről, mintsem a szakértelem hiányáról van szó. Igazán odaadó fickó! Végére is odaadó... már ami a rendőri hivatást illeti. Merthogy a felettesét, a toulouse-i rendőriskolából frissen kikerülő Laurenç Sérénac felügyelőt bizonyára afféle azonosíthatatlan rendőri tárgynak tartja... Igaz, Sérénac még meg sem szerezte a tiszti fokozatot, tehetségének köszönhetően négy hónappal ezelőtt a vernoni kapitányság élén találta magát. De hát komolyan vehetnek-e egy rendőrt a Szajná-tól északra, aki még be sem töltötte a harmincadik évét, okszitán nyelvjárásban beszél mind a csavargókkal, mind a kollégáival, és máris blázírt cinizmussal vezeti a helyszíni szemléket?

Kötvé hiszem, gondolja Sérénac. Itt annyira stresszesek az emberek... Nem csak a rendőrségen. Mindenhol! És Vernonban, abban a Normandiának álcázott, hatalmas párizsi külvárosban, még rosszabb a helyzet. Jól ismeri a körzete térképét. Normandia és Île-de-France határa éppen Givernyben húzódik, néhány száz méterre innen, a folyó főágának másik partján. Ám itt akkor is mindenki normandiainak vallja magát, semmiképpen sem párizsinak. És ehhez makacsul ragaszkodnak. Egyfajta sznobizmusból. Valaki egyszer véresen komolyan mesélte, hogy a Franciaország és az angol-normann királyság közötti határvonalat megrajzoló Epte, ez a nevetséges patak méretű kis folyó, több halottat követelt a történelem során, mint a Meuse vagy a Rajna...

Micsoda idióták!

– Felügyelő...

– A fenébe, mondtam már, hogy szólíts Laurenç-nak...

Sylvio Bénavidés megrökönyödik. Sérénac felügyelő most tesz neki szemrehányást? Louvel, Maury, több mint egy tucat bámézkodó és a vérben fürdő holttest előtt?

Mintha ez lenne a legalkalmasabb pillanat, hogy a megszólításról értekezzenek!

– Ööö. Igen. Ööö, rendben, főnök... Azt hiszem, nagyon óvatosan kell eljárnunk, mintha hímes tojásokon lépkednénk... Az áldozat azonosítása nem jelentett gondot. Mindenki ismeri a környéken. Fontos embernek tűnik. Jérôme Morvalnak hívják. Neves szemészorvos, Párizsban van rendelője, a 16. kerületben, az avenue Prudhon-on. A falu egyik legszebb házában lakik, a rue Claude-Monet 71. szám alatt.

– Lakott... – pontosít Sérénac.

Sylvio lenyeli, de olyan képet vág, mint aki behívót kapott az orosz frontra. Mint egy Pikárdiába áthelyezett köztisztviselő... Vagy Normandiába kinevezett zsaru... Sérénac elmosolyodik. Neki kéne pofákat vágni, nem a helyettesének.

– Rendben, Sylvio – folytatja Sérénac –, remek munkát végeztél. Ne izgasd magad. Az önéletrajzot majd később pontosítjuk...

Sérénac felemeli a narancssárga kordont.

– Ludo, megvannak a lenyomatok? Odamehetünk lábzsák nélkül?

Ludovic Maury rendőrbiztos bólínt, s miközben mindenféle gipszmintákkal megpakolva a furgon felé indul, Sérénac felügyelő a meredek patakpart sarába mélyeszi a lábát. Egyik kezével egy közeli kőrisfaágba kapaszkodik, másikkal az élettelen testre mutat.

– Gyere csak, Sylvio! Nézd meg! Nem találsz különösnek az elkövetés módját?

Bénavidés közelebb lép. Louvel és Maury is visszafordulnak, mintha felettesük felvételi vizsgáján asszisztálnának.

– Fiúk, figyeljétek meg ezt a zakón át ejtett sebet. Morvalt szemlátomást egy éles szerszámmal ölték meg. Kés-

sel vagy valami hasonlóval. Egyenesen szíven szúrták. A vér már meg is száradt rajta. Orvosszakértői vélemény nélkül is felállíthatnánk a hipotézist, miszerint ez okozta a halált. Csakhogy itt vannak ezek a nyomok a sárban. Ha alaposan megvizsgáljuk, láthatjuk, hogy a testet néhány méteren át a vízpartig vonszolták. Vajon mi végre ez a fáradtság? Miért kellett áthelyezni a holttestet? Aztán a gyilkos fogott egy követ, vagy valami hasonló méretű súlyos tárgyat, és gondosan betörte az áldozat koponyáját, a fejtetőn és a halántékon. Vajon mi a bűbánatért tette?

Louvel félszegen felemeli a karját.

– Lehet, hogy Morval nem halt meg azonnal?

– Hmm, lehet – hallatszik Sérénac dallamos hangja.

– Ha a szíven ejtett seb méretét nézem, nem nagyon hiszen... De tegyük fel, hogy Morval még élt. Miért nem intézte el egy újabb késszúrással ott helyben? Miért húzta át ide, és miért törte be a koponyáját?

Sylvio Bénavidés hallgat. Ludovic Maury a terepet vizsgálja. A patakparton hever egy focilabda-méretű, véres kő. Minden lehetséges mintát levett a felületéről. Megkísérel egy választ:

– Mert talált a közelben egy követ. Fogta az első keze ügyébe akadó fegyvert...

Sérénac csillogó szemmel felel.

– Nem értek egyet veled, Ludo. Nézzetek körbe alaposan, fiúk! Van valami, ami még furcsább. Nézzétek meg a patakot, húsz méter hosszan. Mit láttok?

Bénavidés felügyelő és két másik társa végigpásztázzák mindkét meredek partszakaszt, de sehogy sem értik, mire akar kilyukadni Sérénac.

– Nincs több kő! – kiáltja diadalittasan a felügyelő.

– Egyetlen árva követ sem találunk végig a patakparton. És ha kicsit közelebből megvizsgáljuk ezt a darabot, kétértelműen megállapítható, hogy ezt is idehozták. Száraz föld-

maradványnak nyoma sincs rajta, alatta friss a fű... Vajon hogy került ide? A gondviselés küldte talán? Nem! Ezt is a gyilkos cipelte ide, nyilvánvaló, szinte kiszúrja a szemünket...

Louvel rendőrbiztos megpróbálja a patak jobb partjára, a falu felé eső hídfő elé tessékelní a givernyieket. Sérénac szemlátomást fütüül a báméskodókra.

– Fiúk – folytatja a felügyelő –, összefoglalásképp elmondhatjuk, hogy a következő esettel állunk szemben: Jérôme Morvalt leszúrák az úton, halálos sebet kap. A gyilkos a folyóig vonszolja a testet. Hat méterrel távolabb. S mivel biztosra akar menni, keres a környéken egy követ, vagy egy közel húszkilós tárgyat, és visszajön, hogy szétloccsantsa Morval agyát... És itt még nincs vége... Figyeljétek meg, hogyan helyezkedik el az áldozat teste a patakban: a feje szinte teljesen alámerül a vízben. Nektek természetesnek tűnik ez a póz?

– Az imént mondta, főnök – feleli Maury szinte ingerülten. – A gyilkos a vízparton sújtott le Morvalra a kövel. Az áldozat pedig belecsúszott a patakba...

– Persze, pusztá véletlenből – gúnyolódik Sérénac felügyelő. – Egy ütés a koponyára, és Morval fejjel lefelé a vízben találja magát... Nem, fiúk, kész vagyok fogadni veletek. Fogjatok egy követ, zúzzátok szét Morval fejét! Itt a parton. Ezerből egyszer sem merül alá a holttest feje ilyen tökéletesen a tíz centiméter mély vízben... Uraim, azt hiszem, a megoldás jóval egyszerűbb. Bizonyos értelemben egyazon személy ellen elkövetett hármás gyilkossággal van dolgunk. Egy, leszúrlak. Kettő, betöröm a fejed. Három, vízbe fojtalak...

Elfintorodik.

– Nyilván megvult rá az oka. Céltudatos alakkal állunk szemben, aki nagyon-nagyon haragszik Jérôme Morvalra.

Laurenç Sérénac mosolyogva fordul Sylvio Bénavidés felé.

– Az, hogy háromszorosan meg akarta ölni Morvalt, nem túlságosan hízelgő a szemészünkre nézve, de végső esetben még mindig jobb, mintha egyszerre végzett volna három különböző áldozattal. Nem?

Sérénac Bénavidés felügyelőre kacsint, aki egyre zavartabbnak tűnik.

– Nem szeretnék pánikot kelteni a faluban – folytatja –, de nekem nagyon úgy tűnik, hogy ebben a bűntényben semmi sem véletlen. Nem tudom, miért, de már-már azt hihetnénk, hogy mesterien megkomponált alkotásnak, megrendezett jelenetnek vagyunk tanúi. Mintha minden részletét gondosan megtervezték volna. A helyszínt itt, Givernyben. Az események egymásutánját. Kés, kő, vízbe fojtás...

– Bosszú? – sugallja Bénavidés. – Egyfajta szertartás? Ilyesmire gondol?

– Fogalmam sincs – feleli Sérénac. – Ki fog derülni... Pillanatnyilag úgy tűnik, hogy az egésznek semmi értelme, de biztos, hogy a gyilkos számára minden mozzanat komoly jelentéssel bír...

Louvel kedvetlenül visszatereli a báméskodókat a hídra. Sylvio Bénavidés némaságba burkolózik, összpontosít. Mintha azon igyekezne, hogy Sérénac szóáradatában elválassa a józan gondolatokat a provokációtól.

A mezővel határos nyárfaligetből hirtelen barna árny bukkan elő, elsétál a narancssárga kordon alatt, és a meredek part sarában tapicskol. Maury rendőrbiztos megpróbálja feltartóztatni, de nem jár sikerrel.

Egy németjuhász!

A kutya vidáman dörgölőzik Sérénac farmernadrágjához.

– Nocsak! – lelkesedik a felügyelő –, az első önkéntes tanúnk...

A hídon ácsorgó falubeliek felé fordul.

– Valaki ismeri ezt a kutyát?

– Igen – feleli habozás nélkül egy idősebb, festőművész öltözetű, bársonynadrágos és tweedzakós alak. – Neptune. A falu kutyája. Lépten-nyomon belebotlunk. A falubeli gyerekeket kísérgeti. Meg a turistákat. Mondhatnám, a táj szerves része...

– Gyere, pajtikám – szól Sérénac, és leguggol Neptune-hoz. – Szóval te vagy az első tanúnk? Mondd csak, láttad a gyilkost? Ismered? Gyere vissza később vallomást tenni! Most még van egy kis dolgunk.

A felügyelő letör egy fűzfaágat, és pár méterrel odébb hajtja. Neptune belemegy a játékba. Elfut, visszaszalad. Sylvio Bénavidés csodálkozva figyel felettese mesterkedését.

Sérénac végre felegyenesedik. Hosszú ideig tüzetesen szemléli a környéket, tekintete előbb a patakra néző, téglából és vályogból épült mosóházra téved, majd átsiklik a víz felett átívelő hídra és a közvetlenül mögötte emelkedő, furcsán szabálytalan fagerendás házra. Négyemeletes toronyféleség nő ki belőle, és neve a falon olvasható: CHENNEVIÈRES MALOM. Minden apró részlet fontos lehet, jegyzi fel agya egyik szegletébe, végig kell látogatniuk minden lehetséges tanút, még ha a gyilkosságot kétségkívül reggel 6 óra tájban követték is el.

– Michel, tereld hátrébb az embereket! Ludo, adj egy pár gumikesztyűt! Átkutatjuk a szemész zsebeit. Azt sem bánom, ha lábat kell áztatnom, ha nem akarjátok elmozdítani a testet.

Sérénac lerúgja lábáról a tornacipőt, lerántja a zoknit, lábszárközépig feltűri a nadrágját, felhúzza a Maurytól átvett kesztyűt, és mezítláb learaszol a patakhoz. Bal ke-

zével Morval testét tartja, míg jobbal a zakó zsebében kotorászik. Kihúzza egy bőrtárcát, amelyet átnyújt Bénavidés felügyelőnek, aki átnézi, és ellenőrzi az igazolványokat.

Nem kérdés, ez Jérôme Morval.

Kezével tovább kutakodik a holttest zsebében. Zsebkendők. Autókulcsok. Mindegyik kézzől kézre, kesztyűről kesztyűre jár, majd átlátszó zacskóba kerül.

– Hát ez meg mi a franc lehet...

Sérénac ujjai gyűrött kartonlapot emelnek ki a holttest zakójának külső zsebéből. A felügyelő leszegi a tekintetét. Egyszerű képeslap. Monet *Vízililiomok*-sorozatának egyik kék árnyalatú vázlatát ábrázolja, egy reprodukciót, amelyet milliószámra árulnak világszerte. Sérénac megfordítja a lapot.

Rövid szöveg, nyomtatott betűvel. TIZENEGY ÉV. BOLDOG SZÜLETÉSNAPOT.

Közvetlenül a négy szó alá keskeny papírcsíkot ragasztottak. Ezúttal kilenc szóval: *Hát nem bánom legyen törvény hogy bűn az álom.*

A fenébe...

A patak vize hirtelen fagyos acélbilincsként fonja körül a felügyelő bokáját. Sérénac a szemben álló bábázkodók felé kiált, akik a normandiai mosóház körül zsúfolódtak össze, mintha buszra várnának:

– Voltak Morvalnak gyerekei? Mondjuk egy tizenegy éves?

Ismét a bársony- és tweedruhás festő a leggyorsabb a válaszadásban:

– Nem, felügyelő. Biztos, hogy nem!

A fenébe...

A születésnapi képeslap Bénavidés felügyelő kezébe vándorol. Sérénac felemeli a fejét, és körbejártatja tekintetét. Szemügyre veszi a mosóházat. A hidat. A malmot.

Givernyt, az éppen ébredező falut. Monet kissé távolabbról felsejlő kertjét. A mezőt és a nyárfákat.

Az erdős lankákba csimpaszkodó felhőket.

S közben a gondolataiba befészkelődő kilenc szón morfondírozik.

Hát nem bánom legyen törvény hogy bűn az álom.

Hirtelen az a meggyőződése támad, hogy az impreszionista képeslapra emlékeztető tájban valami nincs a helyén.

– 3 –

A CHENNEVIÈRES MALOMHÁZ TORNYÁNAK MAGASÁBÓL a zsernyákokat figyelem. A farmernadrágos főnök, még mindig mezítláb áll a vízben, míg három másik társa a parton ácsorog, az immár közel harminc főre duzzadt bárgyú tömeg gyűrűjében. Semmiről nem akarnak lemaradni, mintha színházban lennének, utcaszínházban. Illetve vízi cirkuszban, ha egészen pontos akarok lenni.

Elmosolyodom. Hát nem idéetlen dolog magunkban tréfálgozni! Talán én kevésbé látszom ostobának, mint ezek a bámészkodók, csak mert páholyból nézem az előadást? Tény, hogy ez a legjobb hely, higgyetek nekem. Mindent látok, anélkül, hogy engem látnának.

Tétovázom. Elnevetem magam azon is, hogy tétovázom. Idegességemben.

Mitévő legyek?

A rendőrök most emelnek ki a fehér furgonból egy nagy műanyag zsákot, nyilván abba teszik majd a holttestet. Továbbra is ugyanaz a kérdés zakatol a fejemben. Mitévő legyek? Elmenjek a rendőrségre? Elmondjak mindent, amit tudok a vernoni kapitányság rendőreinek?

De vajon hisznek-e majd egy bolond vénasszony képzelgéseinek? Nem lenne okosabb, ha inkább várnék csendben? Néhány napot, csak néhányat. Figyelnék, játszanám a szürke kisegeret, aztán meglátom, miként alakulnak az események. Jérôme Morval özvegyével, Patriciával is kellene beszélnem. Igen, ez nyilvánvaló, vele muszáj beszélnem.

Ellenben a zsarukkal talán mégsem kellene...

Lent, a pataknál a három rendőr görnyedve vonszolja a zsákhöz Jérôme Morval hatalmas, víztől és vértől csöpögő, mélyhűtőből kiolvasztott húsról emlékeztető tetemét. Szegények, alaposan megkínódnak vele. Mintha amatőr horgászok lennének, akik túl nagy halat fogtak. A negyedik zsarú még mindig a vízben rostokol, és a társait figyeli. Innen, ahol én állok, úgy tűnik, mintha egyenesen élvezné a jelenetet. Na jó, a látottak alapján legalábbis mosolyog.

Végtére meglehet, hogy teljesen feleslegesen gyötröm az agyamat. Ha beszélek Patricia Morvával, félő, hogy mindenki azonnal megtudja mindent. Ez biztos. Főleg a rendőrség. Cserfes az özvegyasszony... Én még nem vagyok özvegy, legalábbis nem teljesen.

Behunyom a szemem, alig egy percre.

Döntöttem.

Nem beszélek a rendőrökkel! Láthatatlan, szürke kisegérré változom. Legalábbis pár napra. Ha nagyon keresnek, itt úgyis megtalálnak, ennyi idősen nem fogok elfutni. Elég, ha Neptune nyomába szegődnek... Kinyitom a szemem, és a tekintetem a kutyámra téved. A rendőrök közelében tanyázik, tőlük pár tíz méternyire fekszik a páfrányosban, ő sem akar lemaradni semmiről, pontosan követi a helyszíni szemle minden mozzanatát.

Igen. Döntöttem. Várok még néhány napot. Legalább addig, amíg megözvegyülök. Ez a szokás, nemde? Az il-lendőség így kívánja. Megadom a minimális tiszteletet. Ráérek később rögtönözni, cselekedni. Kivárom a kellő pillanatot. Meglátom, hogyan alakulnak az események... Régen olvastam egy elég hihetetlen krimit. Egy angol kastélyban, vagy valami hasonlóban játszódott. A teljes cselekményt egy macska szemszögéből beszélte el. Igen, jól hallottátok, egy macskáéból, aki tanúja volt minden-nek. Persze senki nem figyelt rá. Ő vezette a nyomozást is, a maga módján. Hallgatózott, figyelt, kutakodott. A re-gényt ráadásul kellően jól írták meg ahhoz, hogy a végén már-már azt higgyük, a macska volt a gyilkos. Jó, nem rontom el az örömetöket, nem leplezem le a végkifejletet, hátha alkalomadtán ti is elolvassátok a könyvet... Csupán azért említettem, hogy világossá tegyem, mi a szándékom: ugyanolyan minden gyanú felett álló tanú szeretnék lenni ebben a történetben, mint a kastély macskája.

Tekintetem visszakanyarodik a patakhhoz.

Morval holttestét szinte teljesen elnyelte a műanyag zsák; azt mondhatnánk, olyan, mint egy jóllakott ana-konda. Csak a fej egy kis része kandikál ki a sokfogú áll-kapocsnak tűnő, nem teljesen behúzott cipzár alól. A há-rom rendőr a parton piheg. Innen fentről úgy tűnik, már csak a főnökük jóváhagyására várnak, hogy cigarettáért nyúljanak.